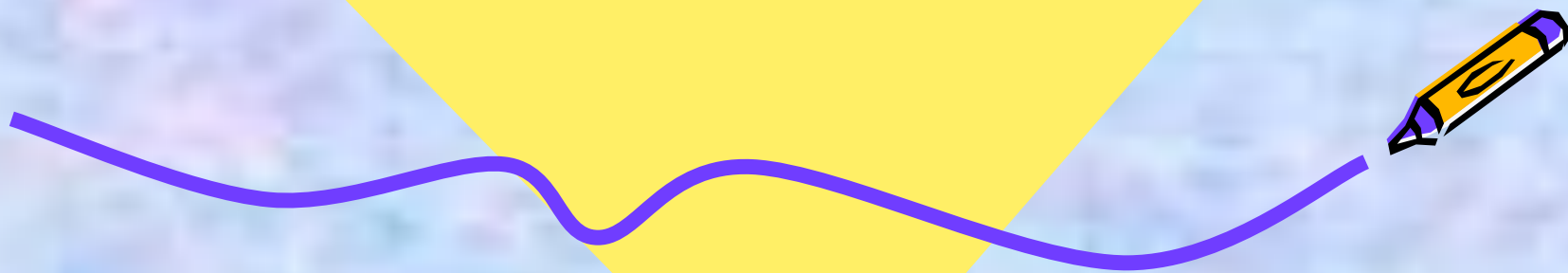

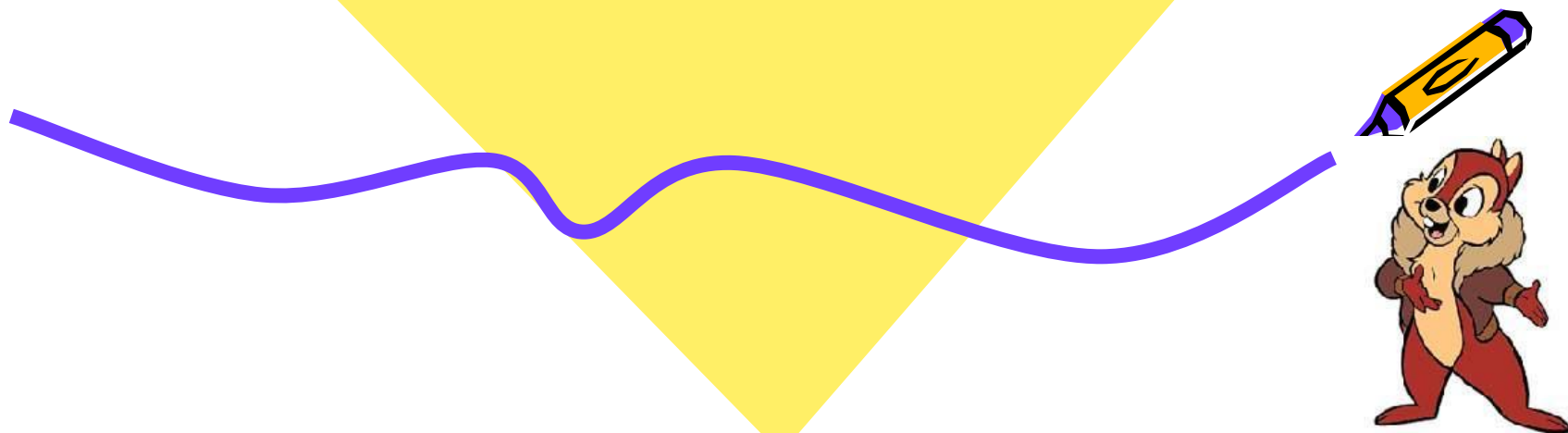

Паскаль
программалау тілі

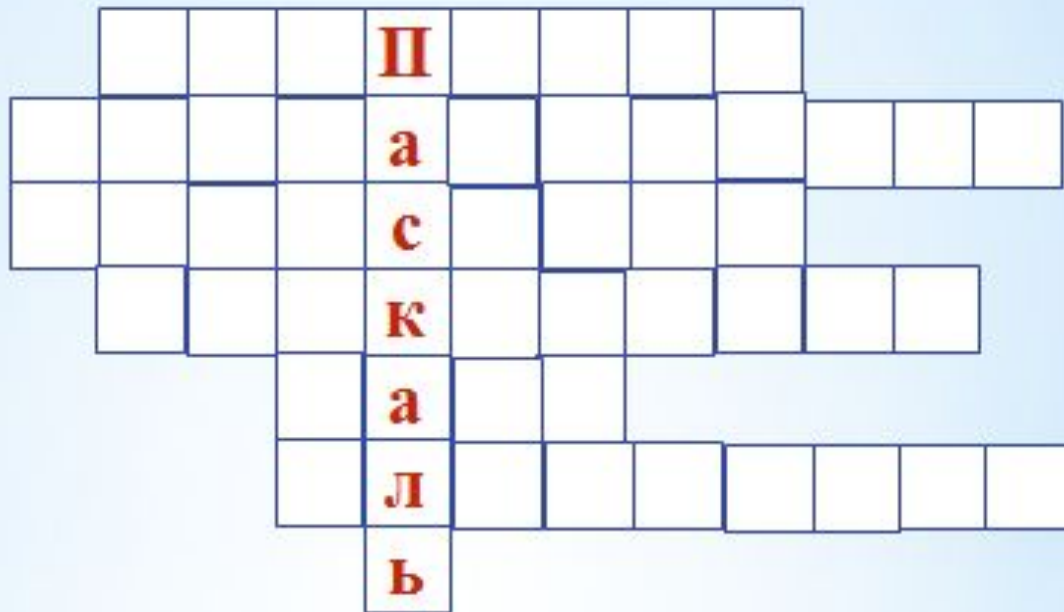

Қызығушылықты ояту:
«Ғажайып алаң»

СӨЗЖҰМБАҚ

Turbo Pascal – жоғарғы деңгейлі программалау жүйесі. Оның тұңғыш нұсқасын 1970 жылы швейцария физигі *Никлаус Вирт* ұсынған.

ШЫҒУ ТАРИХЫ

Автор тілді алғашқы арифметикалық есептеу машинасын жасаған француздың ұлы ғалымы *Блез Паскальдің* құрметіне Паскаль деп атады.

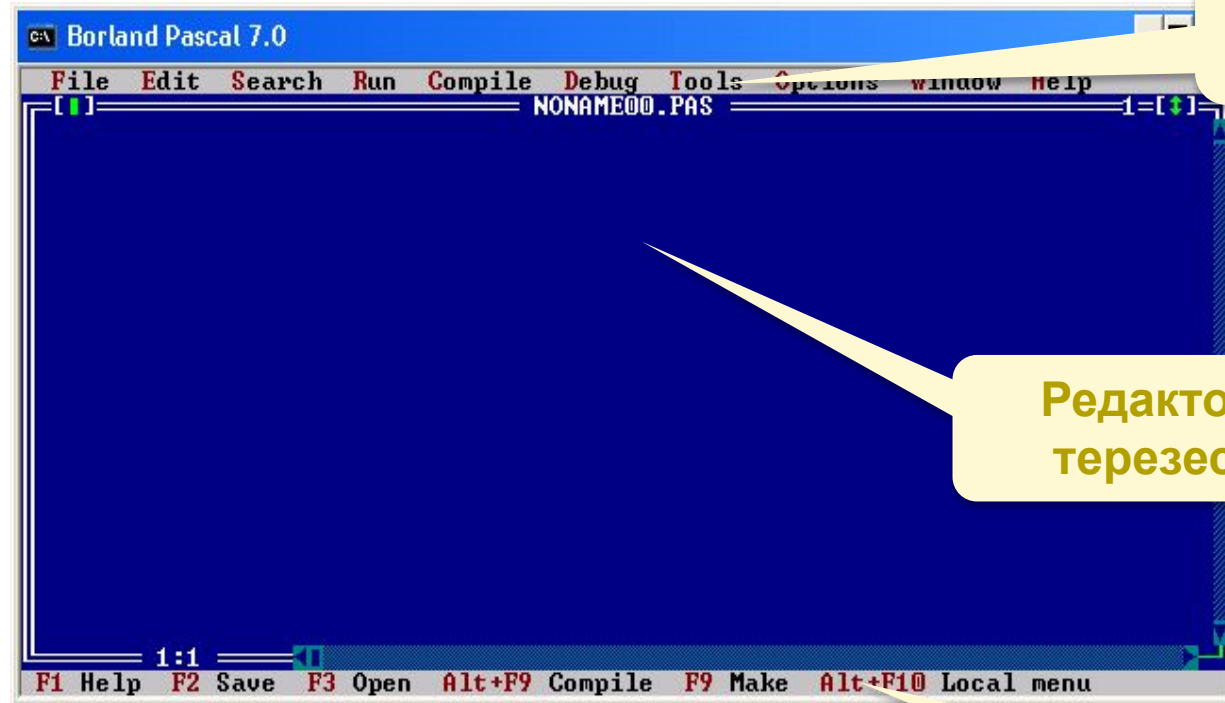

Паскаль тілінің ерекшеліктері :

- Тілдің қарапайымдылығы;
- Тіл алгоритмді сақтап құрылған;
- Деректердің құрылысына қарай сандық, белгілік және екілік информациямен жұмыс жүргізуге және күрделі алгоритмді бағдарлама жасауға қызмет етеді;
- Тілге дамытылған берілгендер типтері енгізілген;
- Мұнда кішігірім жеңіл программалармен бірге күрделі құрылымды программаларды құруға болады.

Turbo Pascal программалау ортасының терезесі

Негізгі
меню
қатары

Редактор
терезесі

Қалып-күй
қатары

Ол үш өрістен құралған:

- 1) негізгі меню қатары;
- 2) редактор терезесі;
- 3) қалып-күй қатары.

Паскаль тіліндегі программа құрылымы

PROGRAM Esep;

СИПАТТАУ БӨЛІМІ

BEGIN

ОПЕРАТОРЛАР БӨЛІМІ

END.

Меншіктеу операторы: :=

Енгізу операторы: Read()

Шығару операторы: Write ()

**Әр оператордан соң нүктелі үтір (;) таңбасы
қойылады**

Меню командасын пайдалану үшін:

- **Alt+F9 - Compile - Программаны компиляциялау**
- **Ctrl+F9 - RUN – Орындау**
- **Alt+F5 - Нәтиже шығару**
- **F2 - File - Save - Сақтау**
- **File - Exit -Турбо Паскаль ортасын жабу**
- **F3 - File – Open - Ашу**

БАСЫ

а, с -
енгізу

$y = a + c$

у -
шығару

СОҢЫ

```
Program kosu;  
Var a,b,y:integer;  
Begin  
  readln(a,b);  
  Y:=a+b;  
  Writeln('y=',y);  
End.
```

Компьютерде практикалық жұмыс

Турбо Паскаль программалау ортасы

1. Турбо Паскаль ортасын қосу үшін: TURBO прогр. Ашу

Программа текстiсiн енгiзу

Мысалы: тiк тортбұрыштың ауданын табу:

C:\ Turbo Pascal

File Edit Search Run Compile Debug Tools Options

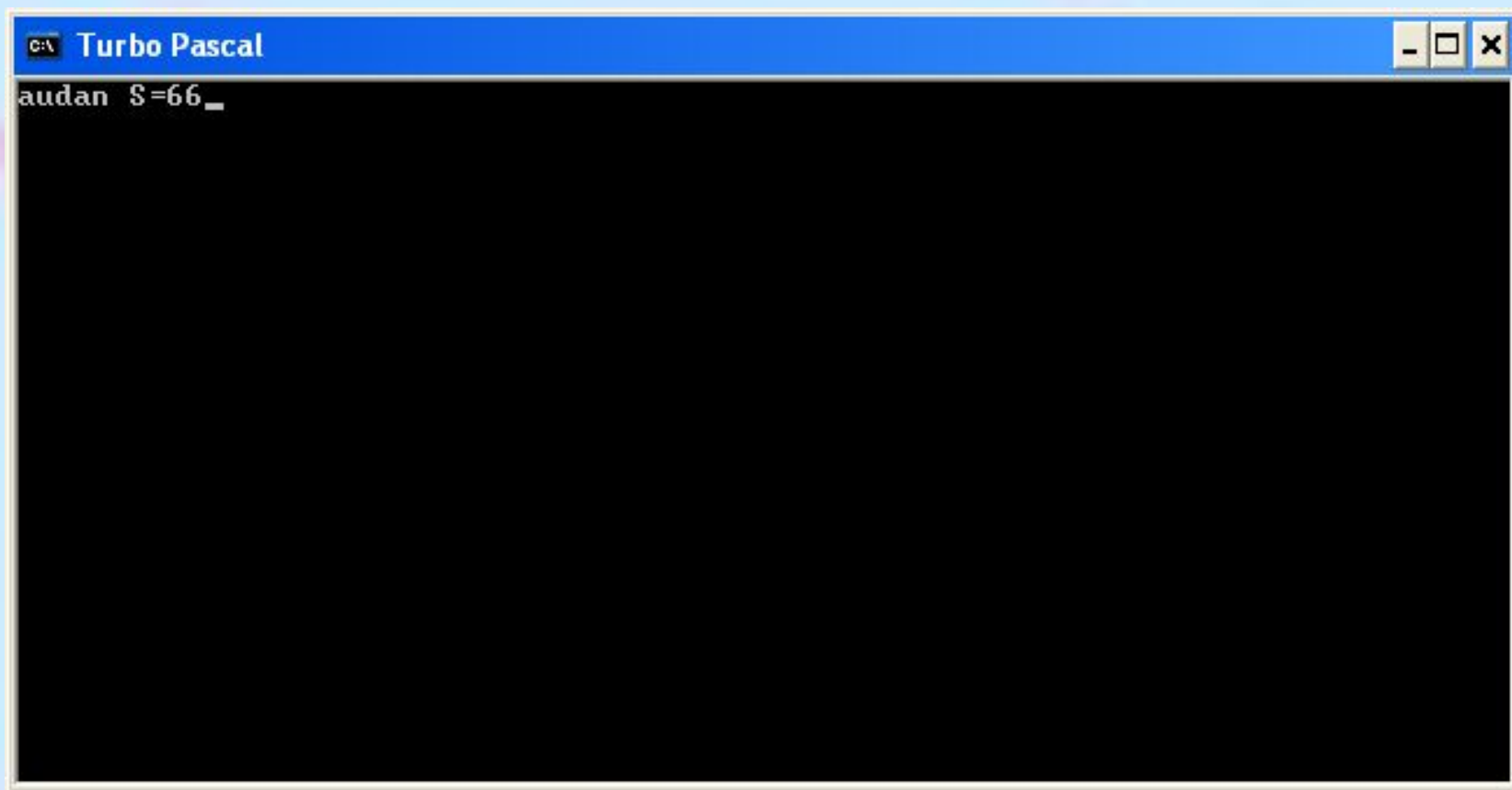
[y] AUDAN.PAS

```
program audan;  
uses CRT;  
var  
a, b, S:integer;  
begin  
ClrScr;  
a:=6;  
b:=11;  
S:=a*b;  
write ('audan S=' ,S);  
end.
```

Меню командасын пайдалану үшін:

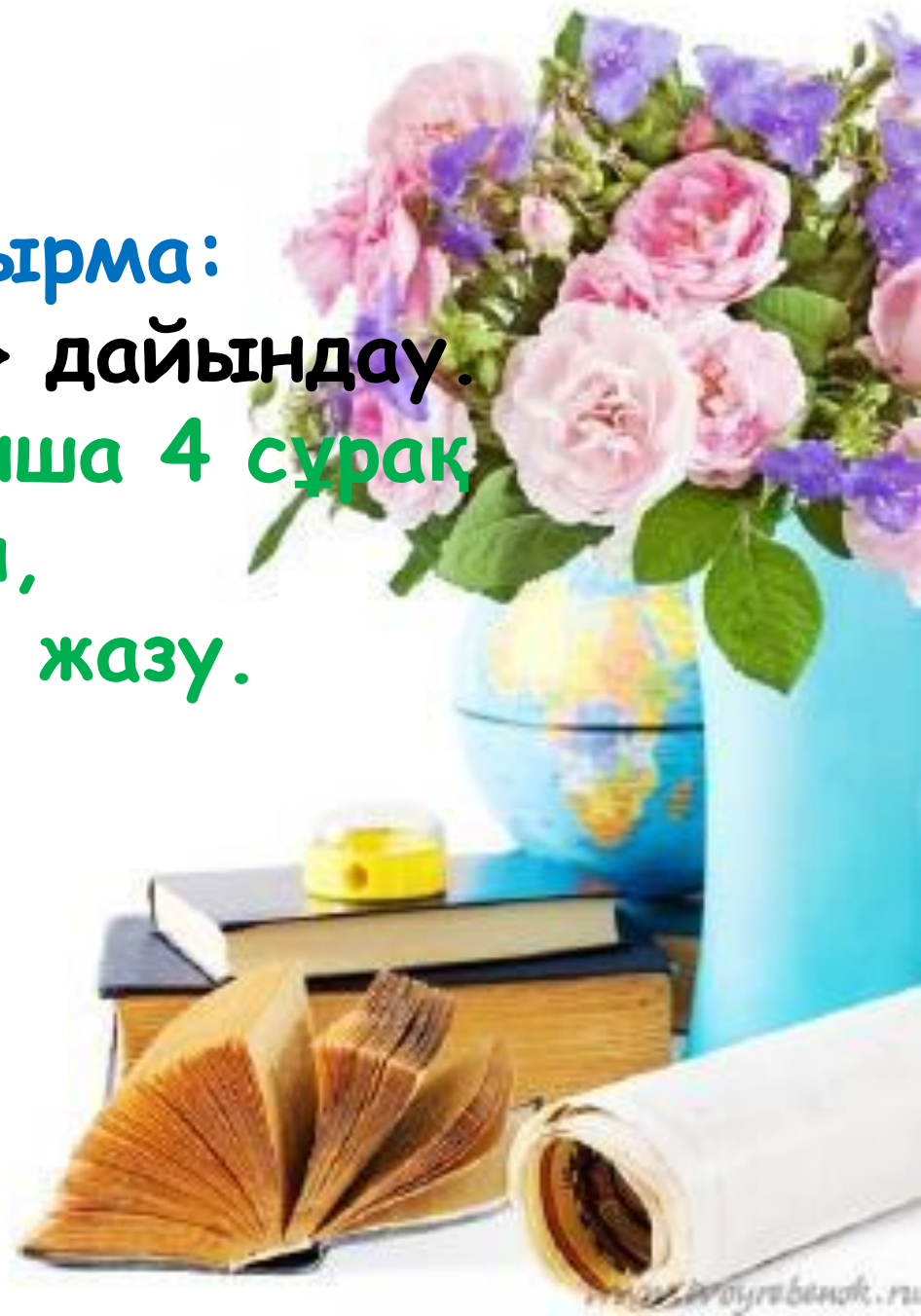
- Программаны компиляциялау-**Alt+F9**
Compile
- **Ctrl+F9** RUN (орындау)
- **Alt+F5** (нәтиже шығару)
- **F2 -File/save** (сақтау)
- **File-Exit** (ТП ортасын жабу)
- **F3-File/Open** (ашу)

Нәтиже шығару терезесі

Үйге тапсырма:
«Досыма сұрақ» дайындау.
(тақырып бойынша 4 сұрақ
ойлап,
оған жауап жазу.

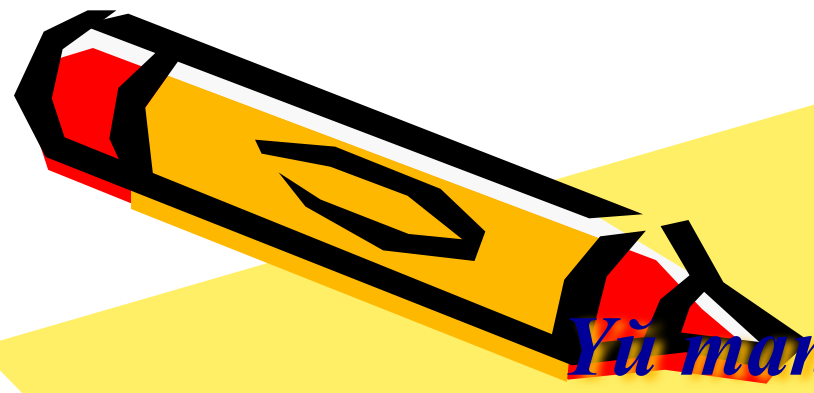
Бағала
у.

**Ізгі ниет бізден,
Ізгі тілек сізден!!!**

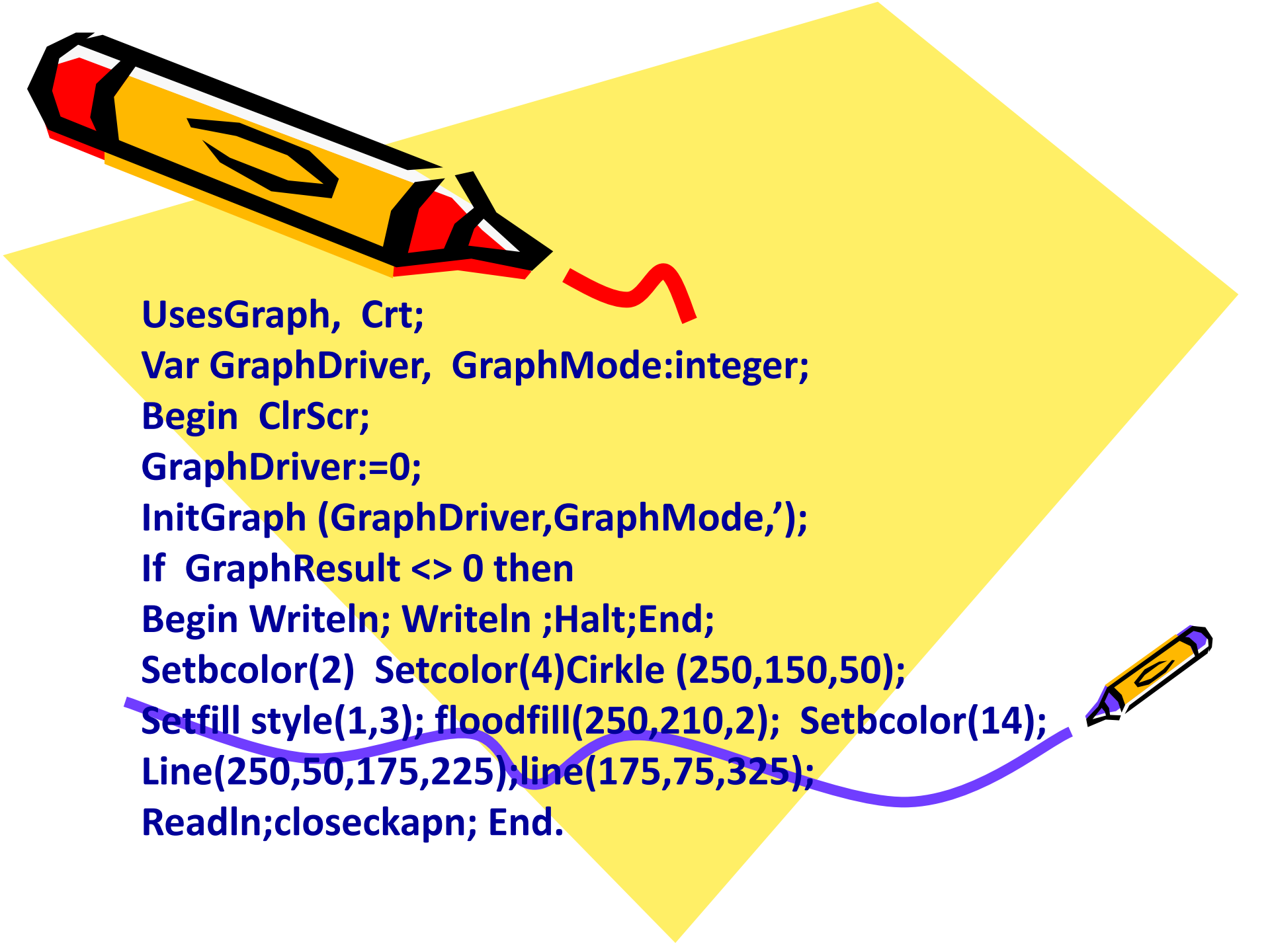
Үй тапсырмасы:

Графикалық режим.

Программа құру:

Төмендегі суретті салуға
жазылған программаның қатесін
тауып, толықтыру


```
UsesGraph, Crt;  
Var GraphDriver, GraphMode:integer;  
Begin ClrScr;  
GraphDriver:=0;  
InitGraph (GraphDriver,GraphMode,');  
If GraphResult <> 0 then  
Begin Writeln; Writeln ;Halt;End;  
Setbcolor(2) Setcolor(4)Circle (250,150,50);  
Setfill style(1,3); floodfill(250,210,2); Setbcolor(14);  
Line(250,50,175,225);line(175,75,325);  
Readln;closeckapn; End.
```

